

Офіс дітей та молоді “ДІЙМО” при Міністерстві соціальної політики України

Наказ Міністерства соціальної політики України від 24.10.2023 №404-Н “Про утворення Офісу дітей та молоді “ДІЙМО”, тел.: +38 (067) 180 00 76, e-mail: diymo.children.youth@gmail.com

Позиція Офісу дітей та молоді “ДІЙМО” щодо насильства над дітьми в закладах інституційного догляду та реакція на такі випадки

Погоджено на засіданні

*Офісу дітей та молоді “ДІЙМО” при
Міністерстві соціальної політики України*

Протокол № 5 від 14.10.2024

Офіс дітей та молоді “ДІЙМО” категорично засуджує будь-які форми насильства над дітьми в закладах інституційного догляду. Насильство – це порушення прав дитини, яке не повинно залишатися без належної уваги. Ми виступаємо за негайну та рішучу реакцію на такі випадки, що включає наступне.

- 1. Розслідування.** Забезпечення оперативного й прозорого розслідування всіх повідомлень про насильство, із залученням незалежних органів та інституцій. Процедура допиту свідків та постраждалих дітей повинна відбуватися виключно в умовах «зеленої кімнати». Допит має проводитися за участі незалежних адвокатів та психологів, які зобов’язані діяти виключно в найкращих інтересах дитини, забезпечуючи її психологічну безпеку, мінімізацію стресу та дотримання прав дитини.
- 2. Підтримка свідків та постраждалих.** Забезпечення доступу свідків та постраждалих дітей до необхідної психологічної, медичної та правової допомоги.

Розробити та запровадити механізми переміщення дітей, які є свідками або постраждалими від насильства, із закладу, де мало місце можливе порушення, з метою уникнення тиску або повторної травматизації.

3. **Притягнення до відповідальності.** Притягнення до відповідальності осіб, які вчинили насильство, а також тих, хто його приховував або не реагував належним чином. Важливо запровадити механізми притягнення до кримінальної чи адміністративної відповідальності для всіх, хто причетний до насильства над дітьми, включаючи осіб, які не вжили належних заходів для його запобігання.

4. **Запобігання.** Впровадження ефективних механізмів для запобігання будь-яким формам насильства, зокрема шляхом навчання персоналу закладів взаємодії з дітьми та унеможливлення насильства (включаючи психологічне та економічне), а також забезпечення регулярного контролю та моніторингу додержання прав дитини з боку незалежних органів та інституцій.

5. **Системні зміни в догляді за дітьми.** Безперешкодне та безповоротне реформування системи догляду дітей, спрямоване на забезпечення права кожної дитини на зростання в сімейному оточенні, щоб реформування не обмежувалось лише зміною “вивісок” та статутів чи створенням на базі закладу фіктивних послуг.

Такі заходи повинні бути пріоритетними, аби гарантувати захист прав кожної дитини та створення умов для їхнього гармонійного розвитку.

У разі необхідності звернення до медіа з приводу випадків насильства над дітьми, обов'язковою умовою є забезпечення анонімності дітей і захист їхніх інтересів. Важливо уникати будь-якої деталізації, яка може призвести до ідентифікації постраждалих або свідків. Пріоритетом має бути збереження приватності дитини та запобігання повторній травматизації. Звернення до медіа з конкретною ідентифікацією закладу, де могло відбутися насильство, є крайнім заходом, який допустимий лише після вичерпання всіх інших можливих способів вирішення ситуації. У разі публічного розголосу має бути забезпечене публічне звітування про вжиті заходи щодо розслідування випадків насильства і притягнення винних до відповідальності відповідними установами та органами влади.

Органи законодавчої, судової, виконавчої влади та місцевого самоврядування зобов'язані створити такі умови, у яких дитина почуватиметься захищеною, вільною від страху і загроз.